

Nefndasvið Alþingis
Ágúst Geir Ágústsson
Austurstræti 8 - 10
150 Reykjavík

Reykjavík 7. janúar 2003
Tilvísun: 2002120042/14.1.1
HH/BH
Tilv. ykkar: 11.12.2002

Efni: Umsögn um tillögu til þingsályktunar um samgöngur milli lands og Vestmannaeyja (þskj. 48).

Í tillögunni er samgönguráðherra falið að skipa þriggja manna nefnd í samráði við bæjarstjórn Vestmannaeyja og sveitarstjórn Ölfuss, sem kanni möguleika á kaupum, smíði eða útvegum skips sem ekki er lengur í ferðum en eina til tvær klukkustundir milli Þorlákshafnar og Vestmannaeyja. Þá er nefndinni falið að skoða og meta þann möguleika að lengja og bæta núverandi ferju þannig að hún þjóni betur hlutverki sínu að því er varðar hraða og flutningsgetu. Nefndin á að skila tillögum sínum eigi síðar en 1. febrúar 2003.

Í greinargerð segir meðal annars að núverandi ferja, Herjólfur, uppfylli ekki lengur þær kröfur um hraða og flutningsgetu, sem gerðar eru til samgangna í upphafi 21. aldarinnar. Þá segir að staða Vestmannaeyja hafi versnað undanfarin ár með tilliti til samgangna. Flugsamgöngur séu lakari en áður og siglingatími Herjólfis of langur.

Hér á eftir verður stuttlega farið yfir samgöngur til og frá Vestmannaeyjum og gerð grein fyrir því hver ættu að vera næstu skref að mati Vegagerðarinnar.

Fólksflutningar til og frá Vestmannaeyjum eru með flugi og með Herjólf. Flogið er á tvo velli frá Vestmannaeyjum, Reykjavík og Bakka í Landeyjum. Flutningar með flugi jukust í kjölfar þess að flugið var gefið frjálst um mitt ár 1997 og hófst þá kapphlaup á leiðinni Reykjavík - Vestmannaeyjar um verð og framboð ferða, kapphlaup sem flugfélögin héldu ekki út til lengdar. Í kjölfarið hækkuðu fargjöldin og dró úr sætaframboði og fækkaði þá flugfarþegum. Íslandsflug heldur uppi áætlunarferðum til Vestmannaeyja og var sætanýting á árinu 2002 um 55 %.

Flug milli Vestmannaeyja og Bakkaflugvallar hefur á hinn bóginn vaxið jafnt og þétt og fer nú um þriðjungur af flugfarþegum til og frá Eyjum um Bakkaflugvöll.

Farþegaflutningar með Herjólf hafa farið vaxandi og 2001 fóru um 64 % allra farþega til og frá Vestmannaeyjum með Herjólf en um 36% með flugi. Þrátt fyrir þetta er nýting Herjólf enn lægri en flugsins og 2001 voru farþegar með skipinu að meðaltali 114 en skipið getur flutt allt að 524 farþegum. Nýtingin 2002 var mjög svipuð og 2001. Nokkra daga á ári er þó eftirspurnin meiri en framboðið. Þetta er einkum um þjóðhátíð og hin stóru knattspyrnumót í Vestmannaeyjum. Þegar svo háttar til eru farnar aukaferðir.

Að öllu samanlögðu er ljóst að framboð í farþegaflutningum er meira en nóg þegar á heildina er litið. Það á einnig við um flutninga á bílum og vörum með Herjólfí. Þar kemur þó heldur oftast fyrir að skipið er fullt, eða í 6 - 7% ferða á árinu 2001.

Þó að framboðið í heildina sé nægilegt getur verið æskilegt að auka þjónustuna. Nefnd, sem skipuð var af samgönguráðherra til að fara yfir samgöngur til Vestmannaeyja, skilaði áfangaskýrslu í haust. Lagði hún til fjölgun ferða Herjólfis, og hefur þegar verið tekin ákvörðun um hana. Þannig verða farnar 570 ferðir 2003, en til samanburðar voru þær 448 árið 2001, og nemur fjölgunin um 27%. Áætlað er að nefndin skili lokaskýrslu sinni í byrjun árs 2003, og eiga þar að koma fram viðhorf hennar og hugmyndir um lausnir til lengri tíma litið.

Það tekur Herjólf um 2 3/4 klst. að sigla milli Vestmannaeyja og Þorlákshafnar. Svo löng sigling setur þjónustustiginu skorður. Tvær lausnir hljóta að koma til álita ef stytta á siglingatímamann. Önnur er sú að kaupa hraðaskreiðara skip, sem kanna á samkvæmt tillögnum. Hin leiðin er sú að stytta siglingaleiðina, en í því sambandi þarf að rannsaka möguleika á gerð ferjuhafnar við Landeyjasand. Fjarlægð þangað frá Vestmannaeyjum er aðeins brot af leiðinni til Þorlákshafnar 15% - 20% háð staðsetningu við sandinn.

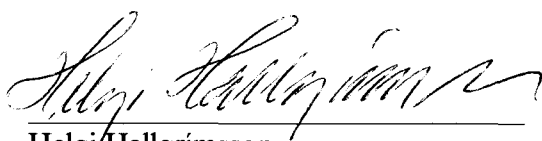
Ljóst er að mikil vandamál eru tengd báðum þessum lausnum. Hér er enda um að ræða opið úthaf, sem þarf að sigla um eða byggja höfn við. Báðar eru þær vafalítið mjög kostnaðarsamar. Á þessu stigi verður heldur ekki fullyrt að hafnargerð við Landeyjasand sé viðráðanleg, tæknilega og fjárhagslega. Sú lausn hefur þó mikla yfirburði að því er varðar samgöngur til Vestmannaeyja til framtíðar ef hún er tiltæk.

Með vísan til þess, sem hér er rakið, er það skoðun Vegagerðarinnar að brýnast sé að rannsaka möguleika á hafnargerð við Landeyjasand. Í samgönguáætlun 2003 - 2014 eru ætlaðir fjármunir í þetta verkefni. Verkefni af þessu tagi hlýtur að taka nokkur ár og er brýnt að því sé hraðað.

Meginástæða þess að brýnt er að hraða rannsókninni er sú, að alveg skiptir í tvö horn með endurnýjun skips eftir því hvort unnt verður að sigla á Landeyjasand eða núverandi siglingaleið til Þorlákshafnar verður farin til frambúðar. Því er nauðsynlegt að niðurstöður rannsóknar liggi fyrir áður en skipakaup eru ákveðin. Það er skoðun Vegagerðarinnar, að Herjólfur geti annað flutningum til Vestmannaeyja meðan rannsóknin fer fram enda ekki nema 10 ára gamall.

Með hliðsjón af framanrituðu telur Vegagerðin umrædda nefndarskipun óþarfa. Er þá málsatvik höfð í huga, sem lýst er hér að framan, og svo hitt að þegar er starfandi nefnd í málinu.

Virðingarfyllst,

Helgi/Hallgrímsson,
vegamálastjóri.